IMMIGRACIÓ

Atletes kenyans i nord-africans corren al País Valencià per guanyar-se la vida

¡Cames ajudeu-me!

Vénen de Kenya o del Magrib a córrer en les curses populars que s'organitzen als pobles i ciutats del País Valencià. Alguns només volen una excusa per quedar-se al nostre país, altres aspiren a professionalitzar-se com a atletes i cauen, a sovint, en mans de traficants sense escrúpols.

El poble d'Ibi (l'Alcoià) està en festes. Les senyeres al balcó i el castell de cartó que, inevitablement, tornarà a acabar en mans dels cristians, serveixen d'escenari per a una cursa popular organitzada per l'Ajuntament i el club local Teixereta. Una distància aproximada de 10.000 metres i un premi, per al primer classificat, de 15.000 pessetes. Entre els participants, que vénen dels clubs de les localitats properes, dos marroquins, els germans Hassan i Hakini Ouharrouch que la vespra havien corregut a Villena.

La seua presència no sorprèn ningú; ja fa temps que els magribins són habituals en les curses populars valencianes, cognoms com Ouharrouch, Nahdi o Rhaoui apareixen sovint en els fulls d'inscripció de moltes proves de carrer. La raó és molt senzilla: n'hi ha moltes i cada volta millor pagades,170.000 pessetes per al guanyador en els 20 km Adidas, 250.000 pessetes en la marató de València, 100.000 en el gran fons de Siete Aguas... Per als atletes africans els premis es converteixen en una manera de guanyar-se la vida. Entrenen com poden i van de cursa en cursa a la recerca d'algun premi, els millors tracten d'aconseguir cobrar una quantitat fixa, un *fix*, per participar i que algun club els proporcione roba i material esportiu. Alguns han entrat en contacte amb equips de les comarques del sud del País Valencià i tracten de formalitzar contractes, però la majoria de les vegades resulta ben complicat. La Federació Espanyola d'Atletisme no accepta fitxes d'estrangers que no tinguen permís de residència, estatus que pocs dels magribins han aconseguit.

Michel Barberà amb Hassan Ouharrouch. RAFA GIL

Per a Francisco Serra, del Club Promesas de Villena, els magribins no coneixen la situació real de l'esport al nostre país. "Nosaltres –indica– teníem al club quatre xavals marroquins amb bones marques però tenien unes exigències excessives, com si foren ja atletes d'elit. Al principi et fan pena perquè van molt tirats, no tenen ni roba esportiva ni calçat i, clar, els ajudes, però de seguida volen cobrar un *fix* per les curses i només s'interessen pels diners del premi. Volen professionalitzar-se i això no és tan fàcil, a més, es troben en una situació legal més que dubtosa".

Més que dubtós és també l'interès que molts magribins es prenen per participar en la marató de València, que cada mes de febrer organitza el club Correcaminos. "L'any passat –comenten veus del club– rebérem més de 400 cartes redactades molt cortesment però totes amb el mateix format, on ens demanaven que els convidàrem a participar. Nosaltres ho fem només amb els que coneguem i els paguem viatge i hotel. Sospitem que la resta no són corredors, és una excusa, sinó gent que vol només una carta, un paper per a poder ensenyar-lo a la frontera i després quedar-se al nos-

Hakini Ouharrouch, primer per l'esquerra, i el seu germà Hassan, amb el pantaló verd, amb altres companys del club Tragamillas. RAFA GIL

tre país. Diuen que vénen convidats a participar i a la duana els deixen passar i després, és clar, de la cursa ni es preocupen".

Però entre els falsos corredors i els autèntics atletes hi ha una altra diferència: els segons poden resultar productius per als mànagers que s'interessen per ells i els organitzen el calendari de competicions. José Pérez és promotor esportiu i entrenador del Club Atletismo Orihuela. Fins fa molt poc actuava com a mànager de dos corredors marroquins de cert prestigi, Hassan Ouharrouch i Omar Mahdi però ara no en vol saber res. "Són gent de tracte difícil –ens comenta–. Vénen ací perquè no tenen res a fer. No els interessa ser d'elit, només volen guanyar premis en les curses populars. No volen treballar, no tenen ganes. Podrien haver estat bons corredors, però no tenen disciplina i són molt individualistes". "¿Què on són ara? –José Pérez dubta davant la pregunta– No ho sé, poden estar en qualsevol lloc, podrien estar en la presó, qualsevol sap".

Omar Mahdi es troba, en efecte, en paradorr desconegut. Veus del món de l'atletisme valencià el localitzen a les comarques de Castelló, però cap club d'aquella zona n'ha sentit parlar darrerament. Hassan, tanmateix, continua vivint a Oriola, on va arribar de la mà de José Pérez i manté obertes discrepàncies amb ell.

Amb 27 anys i fill d'un antic entrenador de la selecció marroquina d'atletisme, fa vuit anys que competeix i enguany havia aconseguit les mínimes per a representar el Marroc a Barcelona 92 en l'especialitat de 3.000 metres obstacles però no hi ha anat: "Anar representava esperar quatre anys més per a nacionalitzar-me espanyol, que és el que vull", de la seua època amb José Pérez no parla massa bé: "Vaig contactar amb ell a Madrid i em vaig venir a Oriola. Jo ja havia aconseguit cobrar algun *fix* en les curses –comenta– i després d'algun temps em vaig assabentar que mentre jo corria a l'estranger, José m'apuntava a carreres d'aquí per cobrar aquests diners. En el meu lloc corria un altre marroquí. Recorde una carrera a França que coincidia amb una altra a Mallorca. Algú va córrer en el meu lloc a Mallorca en els 3.000 metres obstacles i va quedar l'últim. Clar, així vaig perdent palmarès i possibilitats que em paguen diners *fixos* d'eixida". "A més –comenta Michel Barberà, el seu actual mànager–, recorde que també estava apuntat al gran fons de Siete Aguas quan en realitat disputava una cursa a Vigo. Es pot demostrar que José Pérez traficava amb ell. Abans, José tenia alguns atletes marroquins i kenyans també, però ara tots l'han deixat".

Ara Hassan corre en l'equip Tragamillas, d'Oriola, on l'han donat un lloc d'entrador del qual pot traure alguns diners i on volen formalitzar-li un contracte de treball que li permetrà obtenir el permís de residència. L'empresa Kelme li dóna roba esportiva per la promoció que això significa però, en paraules de Michel, "també se n'aprofita perquè no li paga res i a altres cursadors espanyols amb marques inferiors sí que els dóna alguns diners. L'excusa és sempre que no té permís de residència". Hassan aspira a nacionalitzar-se espanyol "per decisió personal" i a córrer en 3.000 metres obstacles, distància en la qual, segons ell, té millors marques que alguns membres del combinat de l'estat espanyol, però, de moment, continua corrent des de 1.500 fins a maratons perquè els premis són la seua font d'ingressos principal.

Per als kenyans, la situació és semblant. Noms com Musyoki, Rono, N'gugi o Kipkoech, aquest últim campió olímpic a Seül en els 10.000 metres, han acaparat una bona part de les primeres posicions de les competicions més rellevants que se celebren al País Valencià. Malgrat les seus bones marques i el seu reconegut prestigi, corren en condicions molt inferiors a les que té un cursador europeu. En una conversa amb el periodista esportiu Recaredo Agulló, Rono s'oferia a quedar-se a viure a València i córrer només pel menjar i l'habitatge.

En general aquest corredors no resideixen ací, van i vénen segons els desitjos dels mànagers, la gran majoria ubicats a Londres, que trien les curses on han de participar i que es queden, com a mínim, amb el 50% dels beneficis obtinguts. Els números canvien molt segons palmarès i moment de forma dels atletes però, com a exemple, N'gugi cobrava fa tres anys un *fix* d'un milió de pessetes d'eixida. La seua cultura tribal i les dificutats que troben al seu país –Kipkoech va ser empresonat a Nairobi per negar-se a fer el servei militar–, els impedeixen evitar aquesta nova "explotació blanca" perquè, per a molts d'ells, córrer és, sobretot, qüestió de supervivència.

Jordi Sebastià